

GCP Læreplanen

1. Identitet og formål

1.1 Identitet Global Citizenship Programme (GCP) er en globalt fokuseret dansk studentereksamen, der arbejder med det praktiserede verdensborgerskab som dannelsesideal. GCP indgår for alle skolens elever som et særligt perspektiv på de respektive faglige bekendtgørelser. Derudover afgiver alle fag timer til en række GCP-forløb med fokus på kulturforståelse og global dannelse – herunder studiebesøget i partnerlandet samt timer til genbesøget.

1.2 Formål:

Global Citizenship Programme har til formål at skabe en bevidsthed hos eleverne om vores fælles ansvar for udfordringerne i verden. GCP er et dannelsesbegreb, som er vokset ud af den demokratiske dannelsestradition i det danske uddannelsessystem, men tilføjet et globalt sigte. Dette dannelsesbegreb betegnes som et Verdensborgerskab.

Et verdensborgerskab hænger tæt sammen med en internationalt orienteret faglighed. Verdensborgeren har indsigt i den globaliserede verdens udfordringer og muligheder, og evner at begå sig i mødet med fremmede kulturer. Verdensborgeren besidder mere end viden og kompetencer. Verdensborgeren accepterer ansvaret for at bidrage til at løse klodens fælles problemstillinger.

GCPs verdensborgerskab er inspireret af Peter Kemps beskrivelse af samme. Global Citizenship Programme medvirker som dannesperspektiv til, at eleven som Verdensborger forankres i egne demokratiske værdier, men samtidig respekterer forskelle i tradition, sprog, religion, vaner og livsform, og er indstillet på – forskellene til trods – at forstå og tage ansvar for løsninger på globale problemstillinger.

Verdensborgerens evne til at interagere med mennesker fra andre kulturer og acceptere ansvar for fælles globale problemstillinger er inspireret af Michael Byrams (2000) definition af interkulturel kompetence, der indgår som et centralt element i UNESCO's definition af verdensborgerskab.

Her defineres verdensborgerskab som en "sense of belonging", en oplevelse af tilhørsforhold, der opstår som et resultat af en kognitiv, emotionel og adfærdsmæssig bevægelse (UNESCO, 2015: 14).

Global Citizenship Programme bringer eleverne i stand til at bruge den internationalt orienterede faglighed til en kritisk, reflektiv forståelse af sig selv, både som individer og som en del af et lokalt, nationalt og et verdensomspændende fællesskab i en globaliseret tidsalder.

Ansvar og handlinger

Global Citizenship Programme bringer verdensborgeren i stand til at bruge den reflektive færdighed til at kunne indgå i diskussioner om verdens tilstand, verdens forskellige samfund og deres indbyrdes relationer og konflikter. GCP styrker såvel elevernes rationelle forståelse af globale sammenhænge som elevernes empatiske forståelse af "den anden". Verdensborgerskabets fokus på global ansvarlighed gøres håndgribeligt gennem Global Citizenship Programmes løbende inddragelse af FNs 17 globale mål i både tvær- og enkeltfaglige projekter samt frivillighedsprojekter.

2.3. Faglige mål og fagligt indhold:

2.3.1 Faglige mål

Global Citizenship Programmets faglige og dannelsesmæssige mål rummer tre forskellige kategorier:

1. Faktuel viden
2. Analytiske kompetencer
3. Handlekompetencer

2.3.2 Faktuel viden

Med udgangspunkt i forholdene i Danmark perspektiveres elevernes tilegnede viden til det partnerland, som deres partnerskole ligger i. Med denne viden udvides deres globale perspektiver til at indeholde større dele af verden inden for de temaer, der behandles. Denne faktuelle viden ligger til grund for, at eleverne gennem deres gymnasieforløb med GCP kan tolke og handle med udvidet forståelse for de konsekvenser, deres handlinger har. Med denne viden i bagagen indrammer GCP det kulturmøde, Rysensteen Gymnasiums elever har med deres partnerelever både i Danmark og i partnerlandet.

Global Citizenship Programme har følgende mål for elevernes faktuelle viden:

- at kunne redegøre for naturgrundlag, klima, historie, politik, økonomi samt sociale forhold i partnerlandet og perspektivere denne viden til forholdene i Danmark
- at kunne redegøre for nutidens store globale problemstillinger, som fx demokratiske problemer relateret til den økonomiske globalisering, forholdet mellem kultur og nationalstat samt forholdet mellem økonomisk vækst og miljømæssig bæredygtighed

2.3.3 Analytiske kompetencer

Med udgangspunkt i den faktuelle viden, som eleverne opnår på baggrund af målene opstillet under 3.1, skærper Global Citizenship Programme elevernes metodiske bearbejdning af data.

Analytiske GCP kompetencer kan opsummeres i følgende mål:

- at være i stand til at analysere baggrunden for nutidens globale problemkomplekser på basis af den tilegnede faktuelle viden, som udgøres af demokratiske problemer relateret til den økonomiske globalisering, forholdet mellem kultur og nationalstat samt forholdet mellem økonomisk vækst og miljømæssig bæredygtighed
- at fortolke andre kulturer gennem disse kulturers sproglige kunstneriske og æstetiske udtryk
- at udvikle fremmedsprogkundskaber og i forbindelse hermed udvikle evnen til at fortolke kulturer gennem sproglige strukturer
- at kunne fortolke et dokument, en ytring, en handling, data eller en begivenhed produceret i en anden kultur eller af et medlem af en anden kultur, at forklare den og relatere den til dokumenter, ytringer, handlinger eller begivenheder fra ens egen kultur eller medlemmer af ens egen kultur
- at stifte bekendtskab med hvordan borgerskabsbegrebet har udviklet sig for på den måde at forstå, hvordan det at være verdensborger i dag adskiller sig fra tidligere tiders

borgerskabstanker og hermed sætte eleverne i stand til at vurdere de forpligtelser, der følger med verdensborgerskabstanken

2.3.4 Handlekompetencer

Gennem GCP styrkes eleverne til at kunne og ville handle for at bidrage til at løse lokale, regionale og globale problemstillinger. Disse handlinger foregår på et fagligt oplyst og kvalificeret grundlag, hvorved GCP-læreplanens to første niveauer (faktuel viden og analytiske kompetencer) bliver fundamentet for, hvordan verdensborgerskabet praktiseres.

GCPs handle kompetencer kan opsummeres i følgende mål:

- *Evnen til selvstændig handling og undersøgelse ved på baggrund af den erhvervede GCP-kompetence at kunne tilegne sig ny viden om en kultur og kulturelle praksisformer - Evnen til at bidrage med sin erhvervede viden om kultur og kulturelle praksisformer samt egne holdninger og færdigheder i forbindelse med mødet med 'den anden' og 'det anderledes' - Evnen til kritisk kulturel bevidsthed/politisk dannelse ved på baggrund af eksplicite kriterier at vurdere såvel egne som andres kulturelle og samfundsmæssige forhold*
- *Evnen til at indgå i dialog på tværs af kulturelle skel, bl.a. om hvordan der ved nationalt og internationalt samarbejde kan skabes løsninger på nutidens globale problemer - Evnen til at kombinere interkulturelle kompetencer med evnen til at tænke og skabe innovativt – særligt naturvidenskabeligt – for herigennem at være i stand til at indgå i arbejdsprocesser med mennesker fra andre lande, der kan bidrage til at løse nutidens globale udfordringer på tværs af landegrænser og kulturelle skel.*

3. Kernestoffet Den enkelte lærer har metodefrihed ift. arbejdet med læreplanens forskellige mål, men alle elever skal undervises i følgende kernestof:

3.1 FN's 17 verdensmål

Alle fag er forpligtede til at inddrage verdensmålene i undervisningen, ligesom tre tværfaglige GCP-forløb har særligt fokus på SDG-erne. Arbejdet med de 17 verdensmål fokuserer både på de konkrete nationale og internationale indsatser for at nå verdensmålene, og på de politiske, økonomiske og kulturelle udfordringer, som verdensmålene er udfordret af.

3.2 GCP Innovation

Der undervises i GCP-innovation i to tværfaglige forløb, ligesom bl.a. science-fagene har forpligtet sig på det faglige arbejde med de 17 verdensmål i en konkret løsningsorienteret ramme.

3.3 GCP Kulturforståelse

Der undervises i kulturforståelse i 4 tværfaglige forløb – bl.a. på studieturen – ligesom både dansk, historie og alle sprogfag er forpligtede på kulturforståelsesundervisning. Centralt i kulturforståelsesundervisningen står arbejdet med hhv. det komplekse og det beskrivende kulturbegreb

3.4 Borgerskabsbegreber, partnerlandenes historie og national identitet Der undervises i hvordan opfattelsen af borgerskabsbegrebet har udviklet sig historisk, og alle studieretninger arbejder indgående med deres partnerlandes nyere historie – bl.a. i en national identitets ramme.

3.5 Litteratur fra partnerlandene

Der læses et eller flere værker eller længere essays fra partnerlandene. Hvor det er muligt på originalsproget, ellers på engelsk eller dansk.

4. Didaktiske, pædagogiske og faglige principper

Hver faglærer kombinerer GCP-læreplanens faglige og dannelsesmæssige mål med fagets egne, og inddrager GCP-målene hvor de giver bedst mening ift fagenes fagområder, klassens destination samt studieretningens fokus. Opfyldelsen af GCP-læreplanen sker gennem fagenes samlede og koordinerede indsats primært understøttet af GCP-Progressionsplanen (bilag 1) Undervisningen tager udgangspunkt i elevernes niveau fra grundskolen indenfor følgende områder: kulturforståelse, borgerskabsforståelse, FNs 17 verdensmål samt interkulturelle kompetencer. Undervisningen i GCP tilrettelægges, så forskellige aspekter af ovenstående områder belyses.

Undervisningen organiseres enten som hele GCP-tonede forløb, eller som forløb, der fx afsluttes med et GCP-perspektiv. Det markeres tydeligt for eleverne, hvornår undervisningen er GCP-tonet ved en markering i studieplanen og en eksplicit forankring i de faglige mål for GCP.

4.1 Progression

Undervisningen tilrettelægges således, at der er en klar progression ift. Lars Qvortrups teorier om læringens ordner, samt Louise Trankjærs feltarbejde på Rysensteen vedr. interkulturelle kompetencer. Opbygningen afspejler Peter Kempes forståelse af verdensborgerskab, hvor eleverne bliver bevidste om kulturelle og samfundsmæssige forskelligheder og herudfra lærer at forstå og navigere i disse. Først oparbejder eleverne faktuel viden om politik, religion, kultur, produktion og miljømæssige udfordringer globalt og i partnerlandene. Den tilegnede faktuelle viden bruges herefter som stillads til at behandle problemstillinger på et analytisk niveau ved brug af teori og metode. Disse problemstillinger kan dreje sig om landespecifikke forhold, men skal også beskæftige sig med bredere globale problematikker som verdensborgerskabet, FNs 17 verdensmål og kulturmøder i et tværnationalt perspektiv. Eleverne skal i den sidste del af deres gymnasieforløb bruge deres indsamlede viden og analytiske kompetencer til at indgå i selvstændigt arbejde omkring løsning af autentiske problemstillinger – om muligt, i samarbejde med elever fra partnerskolen. Dette sker fx. i forbindelse med GCP-innovation i slutningen af 1g, i forbindelse med RysMUN i 2.g og når eleverne laver den obligatoriske dokumentarfilm om en global problemstilling i partnerlandet på deres GCP-studietur.

GCP er globalt orienteret, men nationalt forankret. Den globale dannelse i verdensborgerskabet handler ikke blot om at tilegne sig viden om verden, men at kunne forstå og navigere i denne ud fra elevernes eget udgangspunkt. Således skal mange – men ikke alle – GCP-forløb perspektiveres til en dansk kontekst. Det kan f.eks. være forløb om ulighed og gini-koefficient i USA, canadisk integrationspolitik eller fraværet af demokrati i Egypten.

Samarbejdet med partnerskolen tager udgangspunkt i de globale udfordringer, der er uafhængige af geografi, samfundssystemer og kulturelle forskelligheder. Elevernes viden og metodiske kundskaber danner forståelsesrammen for diskussioner og refleksioner over forskelligheder i opfattelsen af disse problemer og løsninger.

4.2 Arbejdsformer

Undervisningen organiseres gennem en bred vifte af arbejdsformer, der afspejler progressionen. Undervisningen skal derfor gradvist udvikle elevernes evne til at stille spørgsmål, søge information og

formidle løsninger på de globale problemstillinger.

En del af undervisningen vil derfor tilrettelægges innovativt. Det innovative perspektiv lægger vægt på handleperspektivet i den globale dannelse, hvor eleverne benytter deres akkumulerede viden og analytiske kompetencer til at agere i verden gennem konkrete nye løsningsforslag på et autentisk globalt problem.

I forbindelse med elevernes studierejse i 3.g, skal de i en periode bo hos en familie i partnerlandet. De skal i den forbindelse bruge deres oplærte viden om kulturforståelse til at indgå i kulturmødet med nysgerrighed og empati samt lære at navigere mellem en forståelse af andres værdier uden nødvendigvis at gå på kompromis med egne værdier. Dette bliver understøttet af undervisning i samtaleøvelser, som knytter sig til de kulturelle koder, der er i det aktuelle partnerland.

På rejsen udvikles herefter en dokumentarfilm, hvor eleverne gennem møder med mennesker i partnerlandet indsamler empiri som fx interviews og/eller analyser af praksisser. Filmen behandler og besvarer en problemstilling, der knytter sig til partnerlandet, men som samtidigt har så meget udblik, at arbejdet med destinationen bliver et casestudie på et epokalt og globalt nøgleproblem.

4.3 Evaluering

Elevernes udbytte af GCP evalueres på følgende vis:

4.3.1 Kulturforståelsesevaluering

Efter afsluttet rejse til partnerlandet, og gennemførelse af det obligatoriske kulturforståelsesforløb over 1g, 2g og 3g kommer eleverne til en gruppesamtale med de lærere, der har undervist dem i kulturforståelse. Evalueringen former sig som et kort oplæg på ca. 8 min med efterfølgende samtaler på ca. 15 min mellem elever og lærere, hvor udgangspunkt er gennemgået teori appliceret på elevernes selv-oplevede kulturmøde. Efter samtalen får eleverne en mundtlig vurdering af lærerne af deres refleksioner.

Kulturforståelsessamtalen rundes af med elevernes selvrefleksion over deres udvikling af forståelse for ansvar og evne til handling ift. globale problemstillinger. Denne del af samtalen afsluttes ligeledes med en mundtlig respons fra lærerne

4.3.2 Dokumentarfilm om globale problemstillinger og partnerlandene

Eleverne laver på basis af et forløb om dokumentarfilm og et forløb om deres partnerlande en dokumentarfilm på ca. 4 min på GCP-rejsen. Filmen handler om en eller flere globale problemstillinger påvirkning af partnerlande. Dokumentarfilmene bliver efter hjemkomst vurderet af både lærere og eksperter fra udenrigsmagasinet Ræson.